

Vård- och underhållsplan, Silvåkra gamla och nya kyrkogård

Bilaga 2

Förteckning över kulturhistoriskt värdefulla gravvårdar och gravanordningar

Landskaps
gruppen

2016-10-24

Landskapsgruppen Öresund AB

Grav- nr	Foto	Titel/dekor/inskr./ första dödsår/ ort	Kulturhisto- riskt värde	Motivering och dekor-symbolik, samt ev. anvisning för vård/underhåll/ återanvändning
-------------	------	---	-----------------------------	---

GRAVANORDNINGAR

Kv. A 14-15		Enkan / kors med eklöv / psalmhänv./ ✠ 1901	Mycket värdefull	Värdet ligger i titeln och den tidstypiska modellen (en obelisk av diabas), som var vanlig vid tiden för sekelskiftet 18/1900. Kvinnograv. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol. Eken symboliserar ”styrka och uthållighet, de kristnas ståndaktighet i lidandet och martyriet”, samt ”odödlighet”. Skada: Stora formklippta tujor skymmer vården. Åtgärd: Överväg att ersätta tujorna med annan städsegrön vegetation.
Kv. A 20-21		Åbodottern / kors med stjärna / psalmhänv., sentes på sockel/ ✠ 1904 / Stigsåkra (vård t.v);	Mycket värdefull	Värdet ligger i titeln och den tidstypiska modellen (en vård av diabas), som var vanlig vid tiden för sekelskiftet 18/1900. Kvinnograv. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol. Stjärnan är en symbol, som förknippas med kristendomen och bibeln, och har sitt ursprung i Betlehemstjärnan. Skada: Vården nertagen och lutad mot sin sockel. Åtgärd: Överväg att dubba om och resa livstenen, så att vården kommer till sitt rätta kulturhistoriska värde.
Kv. A 20-21		Hemmansegaren / - / bibelhänv. och psalmhänv./ ✠ 1907 / N ^o 12 Stigsåkra (vård t.h)	Mycket värdefull	Värdet ligger i titeln och modellen, en avbruten kolonn av diabas. Modellen tycks ha dykt upp på 1870-talet. Till en början tillverkade i marmor eller ljus kalksten/sandsten, mot sekelskiftet kom mörkgrå granit och svart diabas att dominera. Svarta diabaser är mycket vanligt i Skåne från sent 1800-tal och framåt. Notera den ålderdomliga stavningen (Hemmansegaren). Märkt <i>Kulturgrav</i> enligt tidigare bedömning av församlingen. Den avbrutna kolonnen symboliserar det avbrutna livet.

Gravnr	Foto	Titel/dekor/inskr./ första dödsår/ ort	Kulturhistoriskt värde	Motivering och dekor-symbolik, samt ev. anvisning för vård/underhåll/ återanvändning
Kv. A 27-30		Jägaren, Lantbrukaren, Hustrun (x2) / kors med liljor / ☩ 1942 / Kvillevad	Värdefull	Värdet ligger i titlarna och modellen (av diabas), som är tidstypisk för 1940-50-talen. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol. Liljan är en symbol för "oskulden".
Kv. A 33-34		F.d. Skolläraren, Hustrun, Sonen / kors / psalmhänv./ ☩ 1863 / -	Värdefull	Värdet ligger i titeln och den tidstypiska modellen (en obelisk av diabas). Obelisker av diabas var som vanligast under sent 1800-tal och tidigt 1900-tal. De första tycks ha tillkommit kring 1870. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol.
Kv. A 39		/ skulpterad murgröna / bibelhänv., sentens / ☩ 1866 / -	Mycket värdefull	Värdet ligger främst i den naturromantiskt inspirerade modellen, en vård av cement med skulpterad murgröna samt krönt av ett marmorkors. Denna typ av naturromantiska modeller var som mest vanliga mellan ca 1850 och 1870. Cement, sandsten, kalksten och marmor var vanliga material under 1800-talets första hälft. Dessa mjuka material kom senare att trängas ut av diabaser och graniter i takt med utvecklingen av mer industrialiserade tillverkningsmetoder. Kvinnograv. Notera det ålderdomliga bruket av "dotternamn" (Nilsdotter). Märkt <i>Kulturgrav</i> enligt tidigare bedömning av församlingen. Korset är en uppståndelse-symbol och kristendomens mest kända symbol. Murgrönan symboliserar "trohet" och "evigt liv", samt "den himmelska glädjen".

Grav- nr	Foto	Titel/dekor/inskr./ första dödsår/ ort	Kulturhisto- riskt värde	Motivering och dekor-symbolik, samt ev. anvisning för vård/underhåll/ återanvändning
Kv. A 44-46		F. Landtbrukaren, Hustrun / kors med eklövskrans / "Vården restes af barnen" / ✠ 1898 / Ö.Tvet	Mycket värdefull	Värdet ligger i titeln och den tidstypiska modellen (en högrest obelisk av diabas). Obelisker av diabas var som vanligast under sent 1800-tal och tidigt 1900-tal. De första tycks ha tillkommit kring 1870. Notera det ålderdomliga bruket av dotternamn (Åkesdott.), samt den ålderdomliga stavningen (Landtbrukaren), som avskaffades i och med stavningsreformen 1906. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol. Eken symboliserar "styrka och uthållighet, de kristnas ståndaktighet i lidandet och martyriet", samt "odödlighet". Åtgärd: Överväg att flytta sopkärnen så att de inte stör anblicken av vården.
Kv. A 55-58		Tegelmästaren / girland med lagerblad / "Familjegrav" / ✠ -	Mycket värdefull	Värdet ligger i titeln och modellen av grå granit. Den bastanta vården uppvisar en trend av avskalad klassicism, som kom i början av 1900-talet. Notera den ålderdomliga stavningen (Familjegrav). Lager (kransen) symboliserar "odödlighet, men är även en "segersymbol" enligt klassisk (romersk) tradition. Den symboliserar även de frommas lön i himlen.
Kv. A 66-70		Hemmansägaren, Hustrun / kors / sentens / ✠ 1903 / Nº 4 Silfåkra (obelisk t.v);	Mycket värdefull	Värdet ligger i titeln och den tidstypiska modellen (en högrest obelisk av diabas). Obelisker av diabas var som vanligast under sent 1800-tal och tidigt 1900-tal. De första tycks ha tillkommit kring 1870. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol.

Grav- nr	Foto	Titel/dekor/inskr./ första dödsår/ ort	Kulturhisto- riskt värde	Motivering och dekor-symbolik, samt ev. anvisning för vård/underhåll/ återanvändning
Kv. A 66-70		Åbo, Hustru, Dotter / allseende öga, (fram- sida); kors-ankare- hjärta, evighetslampa (baksida); flankerande kolonnetter / bibelord m. hänvisn. (baksida) / ✠ 1854 / - (kalkstens- vård i mitten)	Mycket värdefull	Värdet ligger i åldern, titeln, materialet (Komstadskalksten) och utförandet. Mjuka bergarter såsom kalksten var vanliga material fram till 1800-talets mitt. De kom senare att trängas ut av diabaser och graniter i takt med utvecklingen av mer industrialiserade tillverkningsmetoder. Modellen är ett exempel på de kalkstensgravvårdar av skånsk typ, som blev vanliga mellan 1810 och 1860. De utfördes i Komstadskalksten (som i detta fall) eller sandsten. De har stildrag från gustaviansk nyklassicism och barock. Den sirliga, uttömmande texten och dekoren förkommer på båda sidor, då de var tänkta att stå fritt. Vanliga dekormotiv är ”det allseende ögat”, symbolen ”tro, hopp och kärlek” (korset, ankaret och hjärtat), små kors, evighetslampan, änglar, stjärnor, blommor och urnor med lock. De var målade i färggranna kulörer och vissa modeller var försedda med små sten- eller träklot upptill. Barngrav. Notera det ålderdomliga bruket av ”dotternamn” (Nilsdotters). Det Allseende ögat symboliserar Guds ständiga närvaro. Kombinationen kors-ankare-hjärta symboliserar ”tron, hoppet och kärleken”. Evighetslampan symboliserar ”Andens ljus”. Skada: Vården lavalupen. Åtgärd: Vårdens värden har förutsättningar kunna bibehållas om de restaureras och skyddas. Konservator kontaktas för adekvata åtgärder. Vården bör skyddas mot väta, se kap. 4.5.6. Väderskydd.
Kv. A 66-70		Åboen / kors med trepasser och mur- gröna / psalmhänv. / ✠ 1892 / N ^o 1 Silvåkra (obelisk t.h)	Mycket värdefull	Värdet ligger i titeln och den tidstypiska modellen (en högräst obelisk av diabas). Obelisker av diabas var som vanligast under sent 1800-tal och tidigt 1900-tal. De första tycks ha tillkommit kring 1870. Märkt <i>Kulturgrav</i> enligt tidigare bedömning av församlingen. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol. Trepassen (treklöverbladet) symboliserar ”Treenigheten”. Murgrönan symboliserar ”trohet” och ”evigt liv”, samt ”den himmelska glädjen”.
Kv. A 72-73		Dist. Korpralen och Medaljören, Hustrun / kors med eklöv / psalmhänv., sentens / ✠ 1904 / Silvåkra	Mycket värdefull	Värdet ligger i titeln och den tidstypiska modellen (en högräst obelisk av diabas). Obelisker av diabas var som vanligast under sent 1800-tal och tidigt 1900-tal. De första tycks ha tillkommit kring 1870. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol. Eken symboliserar ”styrka och uthållighet, de kristnas ståndaktighet i lidandet och martyriet”, samt ”odödlighet”.

Bedömningsdatum: maj 2015
 Utförd av: M Sandberg / J Widmark
 Landskapsgruppen Öresund AB

FÖRTECKNING ÖVER KULTURHISTORISKT VÄRDEFULLA
 GRAVVÅRDAR OCH GRAVANORDNINGAR
 2016-10-24

Bilaga 2
 SILVÅKRA KYRKOGRÅRD
 Sid 6(30)

Grav- nr	Foto	Titel/dekor/inskr./ första dödsår/ ort	Kulturhisto- riskt värde	Motivering och dekor-symbolik, samt ev. anvisning för vård/underhåll/ återanvändning
Kv. A 74-75		Mjölnaren, Hustrun / kors med olivkvistar / psalmhänv., sentens / ✠ 1903 / Silfåkra	Mycket värdefull	Värdet ligger i titeln och den tidstypiska modellen (en högrest obelisk av diabas). Obelisker av diabas var som vanligast under sent 1800-tal och tidigt 1900-tal. De första tycks ha tillkommit kring 1870. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol. Olivkvisten symboliserar "frid".
Kv. A 76-77		[svårtydd text och dekor]	Mycket värdefull	Värdet ligger i utförandet och materialet (marmor). Mjuka bergarter såsom marmor var vanliga material fram till 1800-talets mitt. De kom senare att trängas ut av diabaser och graniter i takt med utvecklingen av mer industrialiserade tillverkningsmetoder. Modellen är typisk för de gravvårdar (ofta av kalksten/marmor och här krönt med ett marmorkors) med nygotiska stildrag och som var vanligast mellan 1860-1880. Märkt <i>Kulturgrav</i> enligt tidigare bedömning av församlingen. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol
Kv. A 86-89		Åboen / biskviporslin "Natten" / bibelord (baksida) / ✠ 1869 / Silfåkra (vård t.v.);	Mycket värdefull	Värdet ligger i titeln och i utförandet och materialet (kalksten/marmor). Mjuka bergarter såsom kalksten/marmor var vanliga material fram till 1800-talets mitt. De kom senare att trängas ut av diabaser och graniter i takt med utvecklingen av mer industrialiserade tillverkningsmetoder. Modellen är typisk för de gravvårdar (ofta av kalksten/marmor) med klassiserande stildrag och som var vanligast mellan 1850-1890. Notera det ålderdomliga bruket av "dotternamn" (Pålsd ^{de}). Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol.

Bedömningsdatum: maj 2015
Utförd av: M Sandberg / J Widmark
Landskapsgruppen Öresund AB

FÖRTECKNING ÖVER KULTURHISTORISKT VÄRDEFULLA
GRAVVÅRDAR OCH GRAVANORDNINGAR
2016-10-24

Bilaga 2
SILVÅKRA KYRKOGRÅRD
Sid 7(30)

Grav- nr	Foto	Titel/dekor/inskr./ första dödsår/ ort	Kulturhisto- riskt värde	Motivering och dekor-symbolik, samt ev. anvisning för vård/underhåll/ återanvändning
Kv. A 86-89		Kyrkovärden, Hustrun / psalmhänv., sentens / ✠ 1914 / Silvåkra (vård t.h.)	Mycket värdefull	Värdet ligger i titeln och den miljöskapande gravanordningen med sin omgärdning i form av järnstaket av gjutjärn/smide, typisk för tiden kring sekelskiftet 18/1900. Den högresta vården av diabas är klassicistiskt inspirerad, med ett kapital försett med akrotirer samt krönt med ett stort diabaskors. Märkt <i>Kulturgrav</i> enligt tidigare bedömning av församlingen. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol.
Kv. A 116- 119		Landtbrukaren, Hustrun, Sonen / kors med palmkvistar / psalmhänv. / ✠ 1875 /	Mycket värdefull	Värdet ligger i titeln och den tidstypiska modellen (en högrest obelisk av diabas). Obelisker av diabas var som vanligast under sent 1800-tal och tidigt 1900-tal. De första tycks ha tillkommit kring 1870. Notera den ålderdomliga stavningsformen (Landtbrukaren), som avskaffades i och med stavningsreformen 1906. Märkt <i>Kulturgrav</i> enligt tidigare bedömning av församlingen. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol. Palmkvisten är en segersymbol.

Grav- nr	Foto	Titel/dekor/inskr./ första dödsår/ ort	Kulturhisto- riskt värde	Motivering och dekor-symbolik, samt ev. anvisning för vård/underhåll/ återanvändning
Kv. A 122- 123		Kyrkovården, Hustru (framsida) dikt (baksida) / sol med allseende öga, ängel, stjärnor (framsida), flakerande kolonnetter / dikt (baksida) / ☩ 1859 / Ö. Tvet	Mycket värdefull	<p>Värdet ligger i åldern, materialet (kalksten) och utförandet. Mjuka bergarter såsom kalksten var vanliga material fram till 1800-talets mitt. De kom senare att trängas ut av diabaser och graniter i takt med utvecklingen av mer industrialiserade tillverkningsmetoder. Modellen är ett exempel på de kalkstensgrav-vårdar av skånsk typ, som blev vanliga mellan 1810 och 1860. De utfördes i Komstads-kalksten (som i detta fall) eller sandsten. De har stildrag från gustaviansk nyklassicism och barock. Den sirliga, uttömmande texten och dekoren förekommer på båda sidor, då de var tänkta att stå fritt. Vanliga dekormotiv är ”det allseende ögat”, symbolen ”tro, hopp och kärlek” (korset, ankaret och hjärtat), små kors, evighetslampan, änglar, stjärnor, blommor och urnor med lock. De var målade i färggranna kulörer och vissa modeller var försedda med små sten- eller träklot upptill. Notera det ålderdomliga bruket av ”dotternamn” (Jönsdotter).</p> <p>Det Allseende ögat symboliserar Guds ständiga närvaro. Stjärnan är en symbol, som förknippas med kristendomen och bibeln, och har sitt ursprung i Betlehemstjärnan. Änglar symboliserar ”livet efter döden” eller ”himmelriket”.</p> <p>Skada: Vården lavanlupen, vården har varit försedd med någon form av utsmyckning upptill, sannolikt ett kors eller ett litet klot av sten eller trä. Text fullt läsbar på bägge sidor.</p> <p>Åtgärd: Vårdens vården har förutsättningar kunna bibehållas om de restaureras och skyddas. Konservator kontaktas för adekvata åtgärder. Vården bör skyddas mot väta, se kap. 4.5.6. Väderskydd.</p>
Kv. B 58-60		Åboen, Hustrun / kors med palmblad / sentens / ☩ 1914 / Silfåkra	Värdefull	<p>Värdet ligger i titeln och den miljöskapande och tidstypiska modellen (en högre obelisk av diabas). Obelisker av diabas var som vanligast under sent 1800-tal och tidigt 1900-tal. De första tycks ha tillkommit kring 1870.</p> <p>Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol.</p> <p>Palmkvisten är en segersymbol.</p>

Bedömningsdatum: maj 2015
 Utförd av: M Sandberg / J Widmark
 Landskapsgruppen Öresund AB

**FÖRTECKNING ÖVER KULTURHISTORISKT VÄRDEFULLA
 GRAVVÅRDAR OCH GRAVANORDNINGAR**
 2016-10-24

Bilaga 2
SILVÅKRA KYRKOGRÅRD
 Sid 9(30)

Grav- nr	Foto	Titel/dekor/inskr./ första dödsår/ ort	Kulturhisto- riskt värde	Motivering och dekor-symbolik, samt ev. anvisning för vård/underhåll/ återanvändning
Kv. B 87-88		Landbrukaren, Hustrun / kors med stjärna / psalmhänv., sentens / ☩ 1903 / Silfåkra	Mycket värdefull	Värdet ligger i titeln och den tidstypiska modellen (en högrest vård av diabas). Högresta vårdar av diabas var som vanligast under sent 1800-tal och tidigt 1900-tal. Notera den ålderdomliga stavningen (Landbrukaren), som avskaffades i och med stavningsreformen 1906. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol. Stjärnan är en symbol, som förknippas med kristendomen och bibeln, och har sitt ursprung i Betlehemstjärnan.
Kv. B 90-92		Bröderna / kors / - / ☩ - / -	Värdefull	Värdet ligger i den miljöskapande och tidstypiska modellen (en högrest obelisk av diabas). Obelisker av diabas var som vanligast under sent 1800-tal och tidigt 1900-tal. De första tycks ha tillkommit kring 1870. Märkt <i>Kulturgrav</i> enligt tidigare bedömning av församlingen. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol.
Kv. B 107		[text o. dekor saknas]	Värdefull	Värdet ligger i modellen, ett anspråkslöst kors av smidesjärn med trepasser på korsarmarna. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol. Trepassen (treklöverbladet) symboliserar "Treenigheten".
Kv. B 117- 120		Korpralen / åtta-uddig stjärna / - / ☩ 1936 / -	Värdefull	Värdet ligger främst i titeln. Åtta-uddig stjärna symboliserar Kristusstjärnan.

Grav- nr	Foto	Titel/dekor/inskr./ första dödsår/ ort	Kulturhisto- riskt värde	Motivering och dekor-symbolik, samt ev. anvisning för vård/underhåll/ återanvändning
Kv. B 121- 124		Husägaren / urna med flammor upptill / "Familjegrav" / † - / -	Värdefull	Värdet ligger i titeln och den miljöskapande modellen, en modest obelisk av diabas. Urnar med flammor symboliserar "det nya livet som följer efter döden".
Kv. B 125		Prosten och kyrkoherden; Maka; Kyrkoherden Phil. Doctor, Maka / skulpterat kors med lagerkrans / bibelhänv./ † 1812 / Silfåkra/Revinge	Mycket värdefull	Värdet ligger i titlarna, åldern, materialet och utförandet – en stram obelisk av marmor med skulpterad dekor. Mjuka bergarter såsom kalksten/marmor var vanliga material fram till 1800-talets mitt. De kom senare att trängas ut av diabaser och graniter i takt med utvecklingen av mer industrialiserade tillverkningsmetoder. Modellen var tämligen vanlig mellan 1850 och 1890. Märkt <i>Kulturgrav</i> enligt tidigare bedömning av församlingen. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol. Lagerkransen symboliserar "odödlighet, men är även en "segersymbol" enligt klassisk (romersk) tradition. Den symboliserar även de frommas lön i himlen. Skada: Vården nertagen och lutad mot sin sockel. Åtgärd: Om möjligt laga vården. Kontakta konservator för adekvata åtgärder.
Kv. B 132- 136		Kyrkoherden, Hustru / blomma i biskvi- porslin / bibel- o. psalmhänv., sentens / † 1905 / Silfåkra/Revinge (stående vård)	Mycket värdefull	Värdet ligger i utförandet och materialet (cement). Mjuka material såsom cement var vanliga material under 1800-talet. De kom senare att trängas ut av diabaser och graniter i takt med utvecklingen av mer industrialiserade tillverkningsmetoder. Modellen är typisk för de gravvårdar (här krönt av ett marmorkors) med klassiserande stildrag och som var vanligast mellan 1850-1890. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol.

Bedömningsdatum: maj 2015
 Utförd av: M Sandberg / J Widmark
 Landskapsgruppen Öresund AB

**FÖRTECKNING ÖVER KULTURHISTORISKT VÄRDEFULLA
 GRAVVÅRDAR OCH GRAVANORDNINGAR**
 2016-10-24

Bilaga 2
SILVÅKRA KYRKOGRÅRD
 Sid 11(30)

Grav- nr	Foto	Titel/dekor/inskr./ första dödsår/ ort	Kulturhisto- riskt värde	Motivering och dekor-symbolik, samt ev. anvisning för vård/underhåll/ återanvändning
Kv. B 140- 143		Åboen / kors med eklöv, rusticerad baksida / psalmhänv./ ✠ 1861 / -	Mycket värdefull	Värdet ligger titeln och den miljöskapande modellen av diabas, typisk för tiden kring sekelskiftet 18-/1900. Notera det ålderdomliga bruket med ”dotternamn” (Larsdotter). Märkt <i>Kulturgrav</i> enligt tidigare bedömning av församlingen. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol. Eken symboliserar ”styrka och uthållighet, de kristnas ståndaktighet i lidandet och martyriet”, samt ”odödlighet.
Kv. B 144- 146		Landbrukaren / - / - /✠ 1898 / Silfåkra (vård t.v.);	Värdefull (vård t.v.);	Värdet ligger i titeln och den miljöskapande modellen – en smärre bautasten av röd granit. Bautastenen var en ny form av gravvård som började användas kring sekelskiftet 18/1900. Modellen härrör ur national-romantikens intresse för förhistoriska stenar och runstenar. Notera den ålderdomliga stavningen (Landbrukaren), som avskaffades i och med stavningsreformen 1906.
Kv. B 144- 146		Hemmansegaren, Hustrun / kors / bibelhänv. / ✠ 1865 / Silfåkra (vård t.h)	Mycket värdefull (vård t.h)	Värdet ligger titeln och den miljöskapande modellen av diabas, typisk för senare delen av 1800-talet till tiden kring sekelskiftet 18-/1900. Notera det ålderdomliga bruket med ”dotternamn” (Olsdotter), samt den ålderdomliga stavningen (Hemmansegaren), som avskaffades i och med stavningsreformen 1906. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol.

Grav- nr	Foto	Titel/dekor/inskr./ första dödsår/ ort	Kulturhisto- riskt värde	Motivering och dekor-symbolik, samt ev. anvisning för vård/underhåll/ återanvändning
Kv. B 149- 154		Kyrkovärden, Hustru (framsida) / sol med allseende öga, ängel, stjärnor (framsida), flakerande kolonnetter / urnformat textfält (baksida) / dikt (baksida) / ☩ 1825 / Ö. Tvet	Mycket värdefull	<p>Värdet ligger i åldern, materialet (kalksten) och utförandet. Mjuka bergarter såsom kalksten var vanliga material fram till 1800-talets mitt. De kom senare att trängas ut av diabaser och graniter i takt med utvecklingen av mer industrialiserade tillverkningsmetoder. Modellen är ett exempel på de kalkstensgravvårdar av skånsk typ, som blev vanliga mellan 1810 och 1860. De utfördes i Komstadsalksten (som i detta fall) eller sandsten. De har stildrag från gustaviansk nyklassicism och barock. Den sirliga, uttömmande texten och dekoren förekommer på båda sidor, då de var tänkta att stå fritt. Vanliga dekormotiv är ”det allseende ögat”, symbolen ”tro, hopp och kärlek” (korset, ankaret och hjärtat), små kors, evighetslampan, änglar, stjärnor, blommor och urnor med lock. De var målade i färggranna kulörer och vissa modeller var försedda med små sten- eller träklot upptill. Notera det ålderdomliga bruket av ”dotternamn” (Henrekdotter).</p> <p>Det Allseende ögat symboliserar Guds ständiga närvaro. Stjärnan är en symbol, som förknippas med kristendomen och bibeln, och har sitt ursprung i Betlehemstjärnan. Änglar symboliserar ”livet efter döden” eller ”himmelriket”.</p> <p>Skada: Vården lavanlupen, vården har varit försedd med någon form av utsmyckning upptill, sannolikt ett kors eller en ”stenboll. Text fullt läsbar på bägge sidor.</p> <p>Åtgärd: Vårdens värden har förutsättningar kunna bibehållas om de restaureras och</p>
Kv. B uppfäst på södra torn- väggen		Skogrijdaren / tecknet för omega med initialerna IHS i hörnen av hällen / lång berättande text / ☩ 1684 / -	Mycket värdefull	<p>Värdet ligger i den höga åldern, den ålderdomliga titeln och i modellen – en tämligen stor kalkstenshäll. Bruket att lägga hällar som gravvårdar på kyrkogården anknyter till en tradition, som går tillbaka till 1600-talet och som kom att försvinna nästan helt på 1900-talet. Hällen uppvisar en rik hantverksmässigt utförd inskription och dekor.</p> <p>Initialerna IHS (kristusmonogram) uttolkas enligt svensk tradition ”J(esus) H(errans) S(on)” eller ”J(esus) H(ela) S(aligheten)”.</p> <p>Skada Hällen är nött av trampslitage – har sannolikt legat i kyrkan tidigare. Hällen har lagade sprickor och är uppsatt mot kyrktornet, samt föredömligt väderskyddad med en avtäckning av plåt upptill. Dekoren tydbar – inskriptionen tydbar.</p> <p>Åtgärd: Vårdens värden har förutsättningar kunna bibehållas om de ges adekvat vård. Konservator kontaktas vid vårdåtgärder.</p>

Grav- nr	Foto	Titel/dekor/inskr./ första dödsår/ ort	Kulturhisto- riskt värde	Motivering och dekor-symbolik, samt ev. anvisning för vård/underhåll/ återanvändning
Kv. B uppfäst på södra torn- väggen		Prosten och Kyrkoherden / bård av blomranka i relief / - / ✠ 1792 / -	Mycket värdefull	Värdet ligger i den höga åldern, titlarna och i modellen – en tämligen stor kalkstenshäll. Bruket att lägga hällar som gravvårdar på kyrkogården anknyter till en tradition, som går tillbaka till 1600-talet och som kom att försvinna nästan helt på 1900-talet. Hällen uppvisar en rik hantverksmässigt utförd inskription och dekor. Blommor symboliserar ”en evig vår” eller ”det kristna hoppet”. Skada Hällen är nött av trampslitage – har sannolikt legat i kyrkan tidigare. Hällen har lagade sprickor och är uppsatt mot kyrktornet, samt föredömligt väderskyddad med en avtäckning av plåt upptill. Dekoren tydbar – inskriptionen svårtydd. Åtgärd: Vårdens värden har förutsättningar kunna bibehållas om de ges adekvat vård. Konservator kontaktas vid vårdåtgärder.
Kv. B uppfäst på södra torn- väggen		Rust[mästar]en /.vanitas-symboler (timglas och död- skalle) upptill, flankerande blommor / sentenser / ✠ 1788 / östra Twed	Mycket värdefull	Värdet ligger i åldern och modellen – en tämligen stor kalkstenshäll. Bruket att lägga hällar som gravvårdar på kyrkogården anknyter till en tradition, som går tillbaka till 1600-talet och som kom att försvinna nästan helt på 1900-talet. Hällen uppvisar en rik hantverksmässigt utförd dekor med stora symbolvärden. Timglas et liksom döds-kallen är en s.k. ”vanitas-symboler” (förgänglighets-symboler), som symboliserar ”den mänskliga existensens flyktighet” resp. ”död eller dödlighet” samt livets korthet. Döds-kallen symboliserar även den kommande uppståndelsen genom att vara ett ”frö till uppståndelsens kropp”. Blommor symboliserar ”en evig vår” eller ”det kristna hoppet”. Skada Hällen är nött av trampslitage – har sannolikt legat i kyrkan tidigare. Hällen skadad med sprickor och avslaget hörn. Hällen är uppsatt mot kyrktornet, samt föredömligt väderskyddad med en avtäckning av plåt upptill. Dekoren tydbar – inskriptionen tämligen tydbar. Åtgärd: Vårdens värden har förutsättningar kunna bibehållas om de ges adekvat vård. Konservator kontaktas vid vårdåtgärder.

Grav- nr	Foto	Titel/dekor/inskr./ första dödsår/ ort	Kulturhisto- riskt värde	Motivering och dekor-symbolik, samt ev. anvisning för vård/underhåll/ återanvändning
Kv. B uppfäst på västra vapen- hus- väggen		- / - / bibelhänv., psalmhänv. / ☩ 1842 / Lund	Mycket värdefull	Värdet ligger i åldern och modellen – en smärre kalkstenshäll. Bruket att lägga hällar som gravvårdar på kyrkogården anknuter till en tradition, som går tillbaka till 1600-talet och som kom att försvinna nästan helt på 1900-talet. Skada Hällen skadad med spricka och urslagen flisa nertill. Hällen är uppsatt mot vapenhusväggen, samt föredömligt väderskyddad med en avtäckning av plåt upptill. Inskriptionen i gott skick. Åtgärd: Vårdens värden har förutsättningar kunna bibehållas om de ges adekvat vård. Konservator kontaktas vid vårdåtgärder.
Kv. B uppfäst på västra vapen- hus- väggen		Nemdeman / tecknet för omega med initia- lerna IHS flankerat av två änglar, hjärta / berättande text / ☩ - / Tved [endast övre halvan av hällen bevarad]	Mycket värdefull	Värdet ligger i åldern och modellen – en tämligen stor kalkstenshäll. Bruket att lägga hällar som gravvårdar på kyrkogården anknuter till en tradition, som går tillbaka till 1600-talet och som kom att försvinna nästan helt på 1900-talet. Hällen uppvisar en rik hantverksmässigt utförd dekor med stora symbolvärden. Initialerna IHS (kristusmonogram) uttolkas enligt svensk tradition ”J(esus) H(errans) S(on)” eller ”J(esus) H(ela) S(aligheten)”. Änglar symboliserar ”livet efter döden” eller ”himmelriket”. Hjärtat symboliserar ”Kärleken”. Skada Hällen är nött av trampslitage – har sannolikt legat i kyrkan tidigare. Endast övre delen av hällen är bevarad, samt uppsatt mot vapenhusväggen och föredömligt väderskyddad med en avtäckning av plåt upptill. Dekoren tydbar – inskriptionen tämligen tydbar. Åtgärd: Vårdens värden har förutsättningar kunna bibehållas om de ges adekvat vård. Konservator kontaktas vid vårdåtgärder.
Kv. C 6-8		Lantbrukaren, hustrur / stjärna upptill, stjärnor flankerar valv med fyrfat nertill på sockel / - / ☩ 1879 / Stigsåkra	Värdefull	Värdet ligger i titeln och den tidstypiska och miljöbildande modellen (en högrest vård av diabas). Högresta vårdar av diabas var som vanligast under sent 1800-tal och tidigt 1900-tal. Stjärnan är en symbol, som förknippas med kristendomen och bibeln, och har sitt ursprung i Betlehemstjärnan. Fyrfat/eld symboliserar ”Den Helige Anden”.

Grav- nr	Foto	Titel/dekor/inskr./ första dödsår/ ort	Kulturhisto- riskt värde	Motivering och dekor-symbolik, samt ev. anvisning för vård/underhåll/ återanvändning
Kv. C 9-11		[svårtydd text] / fjäril / - / ☩ ?	Mycket värdefull	Värdet ligger i utförandet och materialet (kalksten/marmor). Mjuka bergarter såsom kalksten/marmor var vanliga material fram till 1800-talets mitt. De kom senare att trängas ut av diabaser och graniter i takt med utvecklingen av mer industrialiserade tillverkningsmetoder. Modellen är typisk för de gravvårdar (här krönt av ett marmorkors med trepasser) med klassiserande stildrag och som var vanligast mellan 1850-1890. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol. Fjäriken symboliserar själen som flyr sitt jordiska fångelse. Märkt <i>Kulturgrav</i> enligt tidigare bedömning av församlingen. Skada: Spricka diagonalt genom livstenen.
Kv. C 15-17		Folkskolläraren / kors / "Lärjungar reste vården / ☩ 1910 / -	Värdefull	Värdet ligger i titeln och den miljöskapande modellen – en smärre bautastenen av diabas. Bautastenen var en ny form av gravvård som började användas kring sekelskiftet 18/1900. Modellen härrör ur national-romantikens intresse för förhistoriska stenar och runstenar. Märkt <i>Kulturgrav</i> enligt tidigare bedömning av församlingen.
Kv. C 25		Fjärdingsman, Hustrun / - / - / ☩ 1880 / -	Värdefull	Värdet ligger i den ålderdomliga titeln med anknytning till polisväsendet. Vården utgörs av en anspråkslös pulpetsten av diabas, typisk för sent 1800-tal och tidigt 1900-tal.
Kv. C 61		Åboen, Hustrun / urtag för biskvipsorlin ("Natten" enl. inventering utförd 1991), fjäril på baksida /dikt på baksida / ☩ 1881 / -	Mycket värdefull	Värdet ligger i titeln, utförandet och materialet (marmor). Mjuka bergarter såsom marmor var vanliga material fram till 1800-talets mitt. De kom senare att trängas ut av diabaser och graniter i takt med utvecklingen av mer industrialiserade tillverkningsmetoder. Modellen är typisk för de gravvårdar (ofta av kalksten eller marmor) med nygotiska stildrag och var som vanligast mellan 1860-1880. Fjäriken symboliserar själen som flyr sitt jordiska fångelse. Skada: Text svårtydd. Åtgärd: Överväg att komplettera vården med beskvisorslin "Natten" (se tidigare inventering från 1991). Konservator kontaktas vid vårdåtgärder.

Grav- nr	Foto	Titel/dekor/inskr./ första dödsår/ ort	Kulturhisto- riskt värde	Motivering och dekor-symbolik, samt ev. anvisning för vård/underhåll/ återanvändning
Kv. C 64-65		Åboen, Hustrun / växtornamentik / psalmhänv. / ☩ 1879 / -	Värdefull	Värdet ligger titeln och den miljöskapande modellen av diabas, typisk för senare delen av 1800-talet till tiden kring sekelskiftet 18-/1900.
Kv. D 1-5		Maka, / - / psalmhänv./ ☩ 1901 / -	Värdefull	Värdet ligger i den miljöskapande modellen av diabas. Den högresta vården är klassicistiskt inspirerad, med ett kapital försett med akrotirer samt krönt med ett stort diabaskors och typisk för tiden kring sekelskiftet 18/1900. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol.
Kv. D 12-13		Husegaren, Hustrun / kors m. trepasser o. palmkvistar / bibel- o. psalmhänv./ ☩ 1898 / Silfåkra	Mycket värdefull	Värdet ligger i titeln och den tidstypiska modellen (en högrest obelisk av diabas). Obelisker av diabas var som vanligast under sent 1800-tal och tidigt 1900-tal. De första tycks ha tillkommit kring 1870. Notera den ålderdomliga stavningen (Husegaren), som avskaffades i och med stavningsreformen 1906. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol. Trepassen (treklöverbladet) symboliserar "Treenigheten". Palmkvisten är en segersymbol.
Kv. D 21-22		Hemmansegaren, Hustrun / kors med ekkrans, meander- slinga nertill / psalm- hänv., sentens / ☩ 1897 / N° 4 Silfåkra	Mycket värdefull	Värdet ligger i titeln och den tidstypiska modellen (en högrest obelisk av diabas). Obelisker av diabas var som vanligast under sent 1800-tal och tidigt 1900-tal. De första tycks ha tillkommit kring 1870. Notera den ålderdomliga stavningen (Hemmansegaren), som avskaffades i och med stavningsreformen 1906. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol. Eken symboliserar "styrka och uthållighet, de kristnas ståndaktighet i lidandet och martyriet", samt "odödlighet".

Bedömningsdatum: maj 2015
 Utförd av: M Sandberg / J Widmark
 Landskapsgruppen Öresund AB

**FÖRTECKNING ÖVER KULTURHISTORISKT VÄRDEFULLA
 GRAVVÅRDAR OCH GRAVANORDNINGAR**
 2016-10-24

Bilaga 2
SILVÅKRA KYRKOGRÅRD
 Sid 17(30)

Grav- nr	Foto	Titel/dekor/inskr./ första dödsår/ ort	Kulturhisto- riskt värde	Motivering och dekor-symbolik, samt ev. anvisning för vård/underhåll/ återanvändning
Kv. D 41-42		Husägaren, Hustrun / texttavla i form av skriftrulle / sentens / ✠ 1894 / Silfåkra	Värdefull	Värdet ligger i titeln och den miljöskapande modellen – en högrest bautasten av diabas. Bautastenen var en ny form av gravvård som började användas kring sekelskiftet 18/1900. Modellen härrör ur national-romantikens intresse för förhistoriska stenar och runstenar. Märkt <i>Kulturgrav</i> enligt tidigare bedömning av församlingen.
Kv. D 43-44		Korpral, Hustru / kors /- / ✠ 1894 / -	Mycket värdefull	Värdet ligger i titeln och den miljöskapande modellen – en anspråkslös vård av diabas. Modellen var vanlig under senare delen av 1800-talet och tidigt 1900-tal på enkelgravar och barngravar (i detta fall en kvinnograv). Skada: Livsteden nertagen och lutad mot sin sockel. Åtgärd: Överväg att dubba om och resa livsteden, så att vården kommer till sitt rätta kulturhistoriska värde.
Kv. D 48-49		Lantbrukaren, Hustrun, Dottern / blåklockor med ekblad / sentens / ✠ 1892 / Silvåkra	Värdefull	Värdet ligger i titeln och den miljöskapande modellen (en obelisk av diabas). Obelisker av diabas var som vanligast under sent 1800-tal och tidigt 1900-tal. De första tycks ha tillkommit kring 1870. Eken symboliserar ”styrka och uthållighet, de kristnas ståndaktighet i lidandet och martyriet”, samt ”odödlighet”.
Kv. D 50-51		Åboen, Hustrun / vas med bladrankor / psalmhänv., ”Minne af Barnen” / ✠ 1893 / Silfåkra	Värdefull	Värdet ligger i titeln och i den miljöskapande modellen av diabas. Den högresta vården är klassicistiskt inspirerad, med ett kapital försett med akrotirer, och är typisk för tiden kring sekelskiftet 18/1900.

Grav- nr	Foto	Titel/dekor/inskr./ första dödsår/ ort	Kulturhisto- riskt värde	Motivering och dekor-symbolik, samt ev. anvisning för vård/underhåll/ återanvändning
Kv. D 55-56		Åboen, Hustrun / kors / psalmhänv. / ☩ 1891 / -	Mycket värdefull	Värdet ligger i titeln och den tidstypiska modellen (en högrest obelisk av diabas). Obelisker av diabas var som vanligast under sent 1800-tal och tidigt 1900-tal. De första tycks ha tillkommit kring 1870. Notera det ålderdomliga bruket av ”dotternamn” (Larsdotter). Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol.
Kv. D 67-68		Lantbrukaren, Hustrun / kors med flankerande blommor / psalmhänv. x2/ ☩ 1890 / Silfåkra	Mycket värdefull	Värdet ligger i titeln och den tidstypiska modellen (en högrest obelisk av diabas). Obelisker av diabas var som vanligast under sent 1800-tal och tidigt 1900-tal. De första tycks ha tillkommit kring 1870. Notera den ålderdomliga stavningen (Lantbrukaren), som avskaffades i och med stavningsreformen 1906. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol. Blommor symboliserar ”en evig vår” eller ”det kristna hoppet”.
Kv. E 49-54		Lantbrukaren / kors / ”Familjegrav” / ☩ 1929 / - (stående vård); Skeppsmäklaren / - / - / ☩ 1983 / - (liggande vård)	Värdefull	Värdet ligger i titlarna och i det rika växtmaterialet. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol.
Kv. E 79-84		Lantbrukaren / stjärna upptill, stjärnor flankerar valv med fyrfat på sockel / ”Familjegrav” / ☩ - / -	Mycket värdefull	Värdet ligger i titeln och den tidstypiska och miljöbildande modellen (en högrest vård av diabas). Högresta vårdar av diabas var som vanligast under sent 1800-tal och tidigt 1900-tal. Textbehandlingen är utförd i frakturstil, ett ålderdomligt typsnitt, som avskaffades i officiellt tryck 1876. Stjärnan är en symbol, som förknippas med kristendomen och bibeln, och har sitt ursprung i Betlehemstjärnan. Fyrfat/eld symboliserar ”Den Helige Anden”.

Grav- nr	Foto	Titel/dekor/inskr./ första dödsår/ ort	Kulturhisto- riskt värde	Motivering och dekor-symbolik, samt ev. anvisning för vård/underhåll/ återanvändning
Kv. E 85-90		Husägaren, Hustru barnmorskan / kors med flankerande murgröneblad upptill, stiliserade kannelyrer, bård av murgröna nertill / sentens / ✠ 1924 / Silvåkra	Mycket värdefull	Värdet ligger i titlarna och den tidstypiska och miljöbildande modellen (en högrest vård av diabas). Högresta vårdar av diabas var som vanligast under sent 1800-tal och tidigt 1900-tal. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol. Murgrönan symboliserar "trohet" och "evigt liv", samt "den himmelska glädjen".
Kv. E 91-96		Kyrkoherde / kors med palmkvistar flankerade av stjärnor / ✠ 1933 / -	Värdefull	Värdet ligger i titeln. Vården är typisk för 1930 – 50-talen med sin låga och breda form och sk symmetriska dekor, en trend som kännetecknar dessa decennier. Märkt <i>Kulturgrav</i> enligt tidigare bedömning av församlingen. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol. Palmkvisten är en segersymbol. Stjärnan är en symbol, som förknippas med kristendomen och bibeln, och har sitt ursprung i Betlehemstjärnan.
Kv. E 97-102		F.d. Lantbrukaren, Hustrun, Ingenjören / - / - / "Familjegrav" sentens nertill på kolonn / ✠ 1910 / Weberöd	Mycket värdefull	Värdet ligger i titeln och i modellen – en bruten kolonn av diabas. Modellen tycks ha dykt upp på 1870-talet. Till en början tillverkad i marmor eller ljus kalksten/sandsten, mot sekelskiftet kom mörkgrå granit och svart diabas att dominera. Svarta diabaser är mycket vanligt i Skåne från sent 1800-tal och framåt. I enstaka fall kunde kolonnen krönas av en urna eller prydas av en skulpterad krans. Märkt <i>Kulturgrav</i> enligt tidigare bedömning av församlingen. Bruten kolonn symboliserar ofta "det hastigt avbrutna livet". Skada: Kolonnen nertagen och lutad mot sin sockel. Åtgärd: Överväg att dubba om och resa kolonnen, så att vården kommer till sitt rätta kulturhistoriska värde.
Kv. E 103- 108		Landtbrukaren, Hustrun, Dottern x2 / psalmhänv./ ✠ 1912 / -	Mycket värdefull	Värdet ligger i den miljöskapande modellen av diabas. Den högresta vården är klassicistiskt inspirerad, med ett kapital försett med akrotirer samt krönt med ett stort diabaskors och typisk för tiden kring sekelskiftet 18/1900. Notera den ålderdomliga stavningen (Lantbrukaren), som avskaffades i och med stavningsreformen 1906. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol.

Grav- nr	Foto	Titel/dekor/inskr./ första dödsår/ ort	Kulturhisto- riskt värde	Motivering och dekor-symbolik, samt ev. anvisning för vård/underhåll/ återanvändning
Kv. E 121- 126		Skräddaremästaren / lagerfetong / "Familjegrav" / ✠ 1935	Mycket värdefull	Värdet ligger i titeln och i den påkostade anordningen med vård och ram med låga pollare av röd granit Livstenen kompletterats med sidostenar så att vården påminner om en sänggavel. "Sänggavel"-anordningar var vanliga under 1930-talet och kom att bli något av decenniets signum. Märkt <i>Kulturgrav</i> enligt tidigare bedömning av församlingen. Lager (kransen) symboliserar "odödlighet, men är även en "segersymbol" enligt klassisk (romersk) tradition. Den symboliserar även de frommas lön i himlen.
Kv. E 133- 138		Lantbrukaren, Hustrun, Sonen / stjärna / ✠ 1909 / N ^o 1 Silvåkra	Mycket värdefull	Värdet ligger i titeln och vårdens utformning. Livstenen av diabas kröns av ett skulpterat kors av granit. Det naturromantiskt inspirerade korset är hugget som ett naturalistiskt träkors. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol. Stjärnan är en symbol, som förknippas med kristendomen och bibeln, och har sitt ursprung i Betlehemstjärnan.
Kv. F 1-6		Lantbrukaren, Hustrun, Dottern / - / - / ✠ 1909 / Qvinnevad	Mycket värdefull	Värdet ligger i titeln och i modellen – en bruten kolonn av diabas. Modellen tycks ha dykt upp på 1870-talet. Till en början tillverkad i marmor eller ljus kalksten/sandsten, mot sekelskiftet kom mörkgrå granit och svart diabas att dominera. Svarta diabaser är mycket vanligt i Skåne från sent 1800-tal och framåt. I enstaka fall kunde kolonnen kröns av en urna eller prydas av en skulpterad krans. Märkt <i>Kulturgrav</i> enligt tidigare bedömning av församlingen. Bruten kolonn symboliserar ofta "det hastigt avbrutna livet". Skada: Kolonnen nertagen och lutad mot sin sockel. Åtgärd: Överväg att dubba om och resa kolonnen, så att vården kommer till sitt rätta kulturhistoriska värde.
Kv. F 7-12(1)		Handlanden / solupp- gång, stiliserade kolonner / "Familje- grav" / ✠ 1913 / -	Mycket värdefull	Värdet ligger i titeln, växtmaterialet (tre små kullar av murgröna) och i det sirliga staketet i smides- och gjutjärn. Vården är typisk för 1930 – 40-talen med sin klassicistiskt inspirerade dekor i form av en antik tempelgavel. Gravplatsen kompletteras av två sittplatser, utformade trädstubbar med slingrande murgröna, samt försedda med dito "sittkuddar". Märkt <i>Kulturgrav</i> enligt tidigare bedömning av församlingen. Soluppgången symboliserar "Kristi födelse". Skada: Staketet sönderrostat på sina ställen (främst hörnstolparna) och med avflagnad färg.

Grav- nr	Foto	Titel/dekor/inskr./ första dödsår/ ort	Kulturhisto- riskt värde	Motivering och dekor-symbolik, samt ev. anvisning för vård/underhåll/ återanvändning
Kv. F 31-36		F.d. Landtbr., Hustrun, Sonsonen / kors / psalmhänv./ ☩ 1910 / -	Mycket värdefull	Värdet ligger i titeln och den tidstypiska modellen (en högrest obelisk av diabas). Obelisker av diabas var som vanligast under sent 1800-tal och tidigt 1900-tal. De första tycks ha tillkommit kring 1870. Notera den ålderdomliga stavningen (Landtbr.), som avskaffades i och med stavningsreformen 1906. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol.
Kv. F 37-42		Hemmansägaren, Hustrun, / kors m. trepasser / psalmhänv./ ☩ 1909 / Kvinnevad	Värdefull	Värdet ligger i titeln och den tidstypiska modellen (en högrest obelisk av diabas). Obelisker av diabas var som vanligast under sent 1800-tal och tidigt 1900-tal. De första tycks ha tillkommit kring 1870. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol. Trepassen (treklöverbladet) symboliserar "Treenigheten".
Kv. F 43-48		Soldat, Hustrun / kors / bibelhänv./ ☩ 1921 / Kvinnevad N ^o 1	Mycket värdefull	Värdet ligger i titeln och den tidstypiska modellen (en högrest obelisk av diabas). Obelisker av diabas var som vanligast under sent 1800-tal och tidigt 1900-tal. De första tycks ha tillkommit kring 1870. Notera det ålderdomliga bruket av "dotternamn" (Johansdotter). Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol.
Kv. F 67-72		Lantbrukaren / kors med trepasser / sentens, "Familje- grav" / ☩ - / Silvåkra	Värdefull	Värdet ligger i titeln och den tidstypiska modellen (en högrest vård av diabas). Högresta vårdar av diabas var som vanligast under sent 1800-tal och tidigt 1900-tal. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol. Trepassen (treklöverbladet) symboliserar "Treenigheten".

Grav- nr	Foto	Titel/dekor/inskr./ första dödsår/ ort	Kulturhisto- riskt värde	Motivering och dekor-symbolik, samt ev. anvisning för vård/underhåll/ återanvändning
Kv. F 73-78		- / kors med ekkvist, texttavla i form av vapensköld, lager- festong nertill / "Familjegrav." / ☩ - / -	Värdefull	Värdet ligger i det utvecklade utförandet av dekoren, som blev möjlig i början av 1900-talet i och med tekniska framsteg inom stenindustrin. Vården utgörs av en obelisk av diabas, som var vanligast under sent 1800-tal och tidigt 1900-tal. De första tycks ha tillkommit kring 1870. Märkt <i>Kulturgrav</i> enligt tidigare bedömning av församlingen. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol. Eken symboliserar "styrka och uthållighet, de kristnas ståndaktighet i lidandet och martyriet", samt "odödlighet". Lager (kransen) symboliserar "odödlighet, men är även en "segersymbol" enligt klassisk (romersk) tradition. Den symboliserar även de frommas lön i himlen.
Kv. F 85-90		Häradsdomaren / urna med flammor upptill, stiliserade kolonner på sidostenar / "Familje- grav." / ☩ - / -	Mycket värdefull	Värdet ligger i titeln och i materialet (röd kalksten). Mjuka bergarter såsom kalksten var vanliga material fram till 1800-talets mitt. De kom senare att trängas ut av diabaser och graniter i takt med utvecklingen av mer industrialiserade tillverkningsmetoder. Urnan med flammor symboliserar "det nya livet som följer efter döden".
Kv. F 91-96		Gevärssmeden / stjärna, voluter / - / ☩ 1916 / -	Mycket värdefull	Värdet ligger i den tämligen ovanliga titeln och i vårdens jugend-inspirerade utformning. Stildrag från Jugend-stilen började komma in i den svenska gravkulturen under 1900-talets tidiga decennier. Märkt <i>Kulturgrav</i> enligt tidigare bedömning av församlingen. Stjärnan är en symbol, som förknippas med kristendomen och bibeln, och har sitt ursprung i Betlehemstjärnan.
Kv. F 97-100		Hemmansägaren, Hustrun / kors med palmkvistar / psalmhänv. / ☩ 1911 / -	Mycket värdefull	Värdet ligger i titeln och den tidstypiska modellen (en högrästobelisk av diabas). Obelisker av diabas var som vanligast under sent 1800-tal och tidigt 1900-tal. De första tycks ha tillkommit kring 1870. Märkt <i>Kulturgrav</i> enligt tidigare bedömning av församlingen. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol. Palmkvisten är en segersymbol.

Grav- nr	Foto	Titel/dekor/inskr./ första dödsår/ ort	Kulturhisto- riskt värde	Motivering och dekor-symbolik, samt ev. anvisning för vård/underhåll/ återanvändning
Kv. F 105- 108		Snickaren, Hustrun / kors med ekkvistar upptill, kors med palmkvist nertill / - / ✠ 1917 / Silvåkra	Mycket värdefull	Värdet ligger i titeln och den tidstypiska modellen (en högrest vård av diabas). Högresta vårdar av diabas var som vanligast under sent 1800-tal och tidigt 1900-tal. Märkt <i>Kulturgrav</i> enligt tidigare bedömning av församlingen. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol. Eken symboliserar ”styrka och uthållighet, de kristnas ståndaktighet i lidandet och martyriet”, samt ”odödlighet”. Palmkvisten är en segersymbol.
Kv. F 113- 116		Åboen, Hustrun / kors med ekkvistar / - / ✠ 1910 / -	Mycket värdefull	Värdet ligger i titeln och den tidstypiska modellen (en högrest vård av diabas). Högresta vårdar av diabas var som vanligast under sent 1800-tal och tidigt 1900-tal. Märkt <i>Kulturgrav</i> enligt tidigare bedömning av församlingen. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol. Eken symboliserar ”styrka och uthållighet, de kristnas ståndaktighet i lidandet och martyriet”, samt ”odödlighet”.
Kv. F 125- 128		Hustrun / kors med olivkvistar / psalm- hänv. / ✠ 1909 / Ö. Tvet	Värdefull	Värdet ligger i den miljöbildande och tidstypiska modellen (en obelisk av diabas). Obelisker av diabas var som vanligast under sent 1800-tal och tidigt 1900-tal. De första tycks ha tillkommit kring 1870. Märkt <i>Kulturgrav</i> enligt tidigare bedömning av församlingen. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol. Olivkvisten symboliserar ”frid”.
Kv. F 129- 132		Syskonen / kors / sentens / ✠ 1909 / -	Värdefull	Värdet ligger i den miljöbildande och tidstypiska modellen (en högrest obelisk av diabas). Obelisker av diabas var som vanligast under sent 1800-tal och tidigt 1900- tal. De första tycks ha tillkommit kring 1870. Märkt <i>Kulturgrav</i> enligt tidigare bedömning av församlingen. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol.

Grav- nr	Foto	Titel/dekor/inskr./ första dödsår/ ort	Kulturhisto- riskt värde	Motivering och dekor-symbolik, samt ev. anvisning för vård/underhåll/ återanvändning
Kv. F 133- 136		- / rusticerad baksida / ”Familjegrav.” / ☩ -	Värdefull	Värdet ligger i den miljöbildande och tidstypiska modellen (en obelisk av diabas). Obelisker av diabas var som vanligast under sent 1800-tal och tidigt 1900-tal. De första tycks ha tillkommit kring 1870. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol.
Kv. F 137- 140		Landbrukaren, Hustrun / kors m. trepasser och ekkvistar / psalmhänv. / ☩ 1908 / N ^o 8 Silfåkra	Mycket värdefull	Värdet ligger i titeln och den tidstypiska modellen (en högrest vård av diabas). Högresta vårdar av diabas var som vanligast under sent 1800-tal och tidigt 1900-tal. Notera den ålderdomliga stavningen (Landbrukaren resp. Silfåkra), som avskaffades i och med stavningsreformen 1906. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol. Trepassen (treklöverbladet) symboliserar ”Treenigheten”. Eken symboliserar ”styrka och uthållighet, de kristnas ståndaktighet i lidandet och martyriet”, samt ”odödlighet”.
Kv. F 141- 146		Hustru / - / ”begrafd den 1 maj; detta lik det första; å denna kyrkogård” / ☩ 1908 / -	Mycket värdefull	Gravplatsen var den första som belades på kyrkogårdsdelen, vilket också utgör dess främsta kulturhistoriska värde. Vården utgörs av en anspråkslös obelisk av diabas, och av en typ som var vanlig på enkelgravar och barngravar (i detta fall en kvinnograv) under senare delen av 1800-talet och tidigt 1900-tal. Notera den ålderdomliga stavningen (begrafd), som avskaffades i och med stavningsreformen 1906. Märkt <i>Kulturgrav</i> enligt tidigare bedömning av församlingen.
Kv. G 13-18		Soldaten, Hustrun / kors med palmkvistar / sentens / ☩ 1928 / Kvinnevad	Mycket värdefull	Värdet ligger i titeln och den tidstypiska modellen (en högrest vård av diabas). Högresta vårdar av diabas var som vanligast under sent 1800-tal och tidigt 1900-tal. Märkt <i>Kulturgrav</i> enligt tidigare bedömning av församlingen. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol. Palmkvisten är en segersymbol.

Grav- nr	Foto	Titel/dekor/inskr./ första dödsår/ ort	Kulturhisto- riskt värde	Motivering och dekor-symbolik, samt ev. anvisning för vård/underhåll/ återanvändning
Kv. G 19-24		Fanjunkare] / blommor upptill / "Familjegrav" / ☩ -	Mycket värdefull	Värdet ligger i titeln och den för tiden efter sekelskiftet 18-/1900 tidstypiska modellen av grå granit och med sin Jugend-inspirerade form och dekor. Stildrag från Jugend-stilen började komma in i den svenska gravkulturen under 1900-talets tidiga decennier. Blommor symboliserar "en evig vår" eller "det kristna hoppet".
Kv. G 31-36		Lantbrukaren / stort kors m. lagerkrans på sockel / "Familjegrav" / ☩ - / -	Värdefull	Värdet ligger i titeln och modellens miljöskapande egenskaper. Vården utgörs av en bautastenslikande typ av diabas, typisk för 1900-talets tidiga decennier. Textbehandlingen är utförd i frakturstil, ett ålderdomligt typsnitt, som avskaffades i officiellt tryck 1876. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol. Lagerkransen symboliserar "odödlighet, men är även en "segersymbol" enligt klassisk (romersk) tradition. Den symboliserar även de frommas lön i himlen.
Kv. G 43-48		- / - / - / ☩ 1911 / -	Värdefull	Värdet ligger i vårdens miljöbildande egenskaper och utgörs av en högrest bautasten av diabas. Bautastenen var en ny form av stor gravvård som började användas kring sekelskiftet 1800/1900. Modellen härrör ur nationalromantikens intresse för förhistoriska stenar och runstenar. Den nationalromantiska kopplingen blir särskilt tydlig på de stenar som dekorerats med drakslingsor i fornordisk stil. Texten var vanligtvis kortfattad och dekoren sparsam, som i detta fall.
Kv. G 73-78		Lantbrukaren, Hustrun / kors m. ekkvistar / - / ☩ 1924 / Silvåkra	Värdefull	Värdet ligger i titeln och i den miljöbildande och tidstypiska modellen (en obelisk av diabas). Obelisker av diabas var som vanligast under sent 1800-tal och tidigt 1900-tal. De första tycks ha tillkommit kring 1870. Märkt <i>Kulturgrav</i> enligt tidigare bedömning av församlingen. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol. Eken symboliserar "styrka och uthållighet, de kristnas ståndaktighet i lidandet och martyriet", samt "odödlighet".

Bedömningsdatum: maj 2015
 Utförd av: M Sandberg / J Widmark
 Landskapsgruppen Öresund AB

FÖRTECKNING ÖVER KULTURHISTORISKT VÄRDEFULLA
 GRAVVÅRDAR OCH GRAVANORDNINGAR
 2016-10-24

Bilaga 2
 SILVÅKRA KYRKOGRÅRD
 Sid 26(30)

Grav- nr	Foto	Titel/dekor/inskr./ första dödsår/ ort	Kulturhisto- riskt värde	Motivering och dekor-symbolik, samt ev. anvisning för vård/underhåll/ återanvändning
Kv. G 85-90		Fanjunkare / blombukett upptill / "Familjegrav" / ☩ - / -	Mycket värdefull	Värdet ligger i titeln och i den för tidigt 1900-tal tidstypiska modellen (en högst vård av röd granit).
Kv. G 119- 122		Lantbrukaren / kors med ekkvistar / "Familjegrav." / ☩ - / Silvåkra	Värdefull	Värdet ligger i titeln och den miljöskapande modellen – en smärre bautasten av diabas. Bautastenen var en ny form av gravvård som började användas kring sekelskiftet 18/1900. Modellen härrör ur national-romantikens intresse för förhistoriska stenar och runstenar. Märkt <i>Kulturgrav</i> enligt tidigare bedömning av församlingen. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol. Eken symboliserar "styrka och uthållighet, de kristnas ståndaktighet i lidandet och martyriet", samt "odödlighet".
Kv. G 127- 130		Husägaren, Hustrun, Sonen, Löjtnanten / kors / - / ☩ 1917 / -	Mycket värdefull	Värdet ligger i titlarna och i den miljöbildande och tidstypiska modellen (en obelisk av diabas). Obelisker av diabas var som vanligast under sent 1800-tal och tidigt 1900-tal. De första tycks ha tillkommit kring 1870. Märkt <i>Kulturgrav</i> enligt tidigare bedömning av församlingen. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol.
Kv. H 5-8		Ingeniör, Hustrun / evighetslampan i brons / - / ☩ 1947 / -	Värdefull	Värdet ligger i titeln. Den låga och breda vården utgör även ett gott exempel det mera "avskalade" utförandet, en av många trender som kom i slutet av 1940-talet. Evighetslampan symboliserar "Andens ljus".

Grav- nr	Foto	Titel/dekor/inskr./ första dödsår/ ort	Kulturhisto- riskt värde	Motivering och dekor-symbolik, samt ev. anvisning för vård/underhåll/ återanvändning
Kv. H 21-24		Skräddarmästaren, Hustrun, Sonen / kors med palmkvistar / - / ☩ 1940 / Kvinnevad	Värdefull	Värdet ligger i titeln. Vården i diabas utgör ett gott exempel på ”symmetrisk dekor”, dvs där dekoren (i detta fall två palmkvistar) är placerad på ömse sidor om korset upptill. Den symmetriska dekoren var vanligast under 1930 – 50-talen och materialet var oftast grå – mörkgrå granit eller diabas. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol. Palmkvisten är en segersymbol.
Kv. H 33-36		Husägaren / kors, hängande blålockor på ömse sidor / ”Familjegrav.” / ☩ - / Ö. Tvet	Värdefull	Värdet ligger i titeln. Den låga och breda vården i diabas utgör ett gott exempel på ”symmetrisk dekor”, dvs där dekoren (i detta fall hängande blålockor) är symmetriskt placerad längs vårdens sidor. Den symmetriska dekoren var vanligast under 1930 – 50-talen och materialet var oftast grå – mörkgrå granit eller diabas. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol.
Kv. H 49-52		Trädgårdsmästaren, Hustrun / soluppgång / - / ☩ 1937 / -	Värdefull	Värdet ligger i titeln. Modellen är typisk för 1930-talet, då vårdarna kom att bli lägre och bredare. Soluppgången symboliserar ”Kristi födelse”.
Kv. H 53-58		Skräddaremästaren / kors / - / ”Familje- grav” / ☩ - / -	Värdefull	Värdet ligger i titeln och i växtmaterialet. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol.

Bedömningsdatum: maj 2015
Utförd av: M Sandberg / J Widmark
Landskapsgruppen Öresund AB

FÖRTECKNING ÖVER KULTURHISTORISKT VÄRDEFULLA
GRAVVÅRDAR OCH GRAVANORDNINGAR
2016-10-24

Bilaga 2
SILVÅKRA KYRKOGRÅRD
Sid 28(30)

Grav- nr	Foto	Titel/dekor/inskr./ första dödsår/ ort	Kulturhisto- riskt värde	Motivering och dekor-symbolik, samt ev. anvisning för vård/underhåll/ återanvändning
Kv. H 125- 130		/ kors med soluppgång / - / "Familjegrav" / ✠ - / -	Värdefull	Värdet ligger i växtmaterialet. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol. Soluppgången symboliserar "Kristi födelse".
Kv. H 131- 136		Lantbrukaren, Hustrun / kors med växtranka / - / ✠ 1920 / Silvåkra	Mycket värdefull	Värdet ligger i det utvecklade utförandet av dekoren, som blev möjlig i början av 1900-talet i och med tekniska framsteg inom stenindustrin. Vården utgörs av en obelisk av diabas, som var vanligast under sent 1800-tal och tidigt 1900-tal. De första tycks ha tillkommit kring 1870. Märkt <i>Kulturgrav</i> enligt tidigare bedömning av församlingen. Korset är en uppståndelsesymbol och kristendomens mest kända symbol.

Grav- nr	Foto	Titel/dekor/inskr./ första dödsår/ ort	Kulturhisto- riskt värde	Motivering och dekor-symbolik, samt ev. anvisning för vård/underhåll/ återanvändning
-------------	------	---	-----------------------------	---

GRAVOMRÅDEN – SILVÅKRA GAMLA KYRKOGRÅRD

Kv. A

Kv. B

Området närmast söder och väster om kyrkan har en mer ålderdomlig prägel genom sin mosaikartade gravplatsindelning, högre andel gravar som har kvar singel/sand som markbeläggning, ett antal bevarade gravvårdar från tidigt 1800-tal och en koncentration av tidstypiska gravanordningar från 1800 talets andra hälft. Området berättar om hur en skånsk kyrkogård kunde te sig under 1800-talet och om kyrkogårdens utveckling. De klippta tuja- och buxbomshäckarna som kantar gravar och kvarter har ett värde som markörer av gravplatsindelningen och som en del i kyrkogårdsträdgårdens tradition. Singelgravarna är bärare av seden att mönsterkratta gravar. Gravanordningarna besitter även stilhistoriska och teknikhistoriska värden.

Grav- nr	Foto	Titel/dekor/inskr./ första dödsår/ ort	Kulturhisto- riskt värde	Motivering och dekor-symbolik, samt ev. anvisning för vård/underhåll/ återanvändning
-------------	------	---	-----------------------------	---

GRAVOMRÅDEN – SILVÅKRA NYA KYRKOGRÅRD

Kv. F

Kv.
H-G

Silvåkra nya kyrkogård är ett välbevarat exempel på det tidiga 1900-talets kyrkogårdsideal. Det är en friliggande begravningsplats med konsekvent och sammanhållen klassicerande form av en typ som man vanligtvis ser i större orter. Den beskriver på så sätt byns självbild vid förra sekelskiftet. Det genomgående systemet med kraftiga tujahäckar som kantar kvarteren och de likformiga gravplatserna är ett bärande element i kyrkogårdens uppbyggnad.